افت تجارت ایران و ترکیه

المانیتور در گزارشی می‌نویسد: مبادلات تجاری ایران و ترکیه در دو ماه نخست سال جاری میلادی ۳۲ درصد کاهش یافته و به ۱/۳۲۴ میلیارد دلار رسیده است. براساس این گزارش صادرات ترکیه به ایران در سال ۲۰۱۴ با افت ۷ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجه شد و به ۳/۸۸۶ میلیارد دلار رسید. در سال ۲۰۱۵ نیز با وجود امضای توافق تجارت ترجیحی، صادرات ترکیه به ایران با افت ۱۱/۴ درصدی مواجه شد و به ۳/۶۶۵ میلیارد دلار رسید. ترکیه که در ژانویه و فوریه سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۶۶۷ میلیون دلار کالا به ایران صادر کرده بود در مدت مشابه امسال تنها ۵۶۱ میلیون دلار به ایران صادرات داشته است. بر این اساس صادرات ترکیه به ایران در ژانویه و فوریه امسال با افت ۱۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل مواجه شده است.

چشم‌انداز
جهان از دریچه اقتصاد
یکشنبه ● ۲۲ فروردین ۱۳۹۵ ● شماره چهل و هشت
ATIYECHNO

بر پایه گزارش بانک جهانی، به دنبال اجرای برجام و برداشته شدن تحریم‌ها صادرات نفت خام ایران روزانه ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه افزایش خواهد یافت. بانک جهانی در گزارش سهولت انجام کسب‌وکار هم به ارزیابی شرایط ایران پرداخته و از بین ۱۸۹ کشور در ۱۰ بخش ایران را در رتبه ۱۱۸ قرار داده است

بانک جهانی پیش‌بینی در مورد ایران را امیدوار کننده‌تر کرد

۹۵، سال دغدغه‌های اقتصادی

● آزاده افتخاری ●
● مترجم ●

بانک جهانی پیش‌بینی کرده است که نرخ رشد اقتصادی ایران تا پایان سال ۲۰۱۶ به رقم ۵/۸ درصد می‌رسد. بنا بر تحلیلی که این بانک ارائه داده، یکی از دلایل افزایش نرخ رشد اقتصادی ایران گسترش مناسبات بین‌المللی متاثر از لغو تحریم‌هاست. گزارش قبلی بانک جهانی نرخ رشد اقتصادی را برای ایران ۲ درصد پیش‌بینی کرده بود که نشان می‌دهد اجرای برجام تاثیر مثبتی بر چشم‌انداز اقتصادی بر جای گذاشته است. این در حالی است که اکونومیست در تازه‌ترین شماره خود نرخ رشد اقتصادی ایران را ۶/۱ درصد پیش‌بینی کرده است که این دو رقم نشان می‌دهند مراکز بین‌المللی آماری ایران را کشوری مستعد برای یک جهش اقتصادی معرفی کرده‌اند. در گزارش پیشین بانک جهانی، پیش‌بینی رشد اقتصادی ایران برای سال ۲۰۱۷ هم رقم ۲ درصد بود، در حالی که این عدد در گزارش جدید به ۶/۷ درصد افزایش یافته است. گفتنی است در گزارش جدید بانک جهانی و اصلاح گزارش قبلی، ایران در شمار معدود کشورهایی است که رشد اقتصادی آن مثبت‌تر از پیش‌بینی قبلی بوده است.

براساس گزارش بانک جهانی در برآورد رشد اقتصادی کشورهای درحال‌توسعه نفتی، رشد اقتصادی ایران نقشی بسیار مهم دارد. بر پایه گزارش بانک یادشده، به دنبال اجرای برجام و برداشته شدن تحریم‌ها صادرات نفت خام ایران روزانه ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه افزایش خواهد یافت. بانک جهانی در گزارش سهولت انجام کسب‌وکار هم به ارزیابی شرایط ایران پرداخته و از بین ۱۸۹ کشور در ۱۰ بخش ایران را در رتبه ۱۱۸ قرار داد که نسبت به سال گذشته یک رتبه بهبود پیدا کرده است.

مطابق این گزارش، ایران در سال ۲۰۱۵ از نظر فضای کسب‌وکار در جایگاه ۱۱۹ جهان قرار داشت؛ اما براساس گزارش جدید، بهبود رتبه ایران به دلیل ارتقای ۲۹ پله‌ای در شاخص دریافت مجوزهای ساختمان‌سازی و بهبود ۶ پله‌ای دسترسی به انرژی برق است. بر پایه این گزارش، علت بهبود رتبه شاخص دریافت مجوزهای ساختمانی کاهش هزینه‌های دریافت این مجوزها بوده و جایگاه شاخص دسترسی به برق نیز به دلایلی از قبیل کاهش زمان و هزینه‌های دسترسی به این منبع انرژی افزایش پیدا کرده است؛ جایگاه ۱۱۸ به‌خوبی نشان‌دهنده وضعیت فضای کسب‌وکار در ایران است.

■ دشواری‌های تحریک اقتصاد ایران

با این حال پروجکت سیندیکیت در گزارشی در پیش‌بینی آینده اقتصاد ایران می‌نویسد: «موفقیت اخیر نیروهای حامی دولت و اصلاح‌طلبان در انتخابات مجلس شورای اسلامی توانسته به تقویت دولت روحانی کمک کند، اما چالش‌های اقتصادی بسیاری هنوز پیش روی است. در ماه‌های آتی این چالش‌ها هستند که سرفصل زورآزمایی میان رئیس‌جمهور و برخی مخالفان برنامه‌های اقتصادی او در خارج از مجلس را مشخص می‌کنند.» هرچند در انتخابات بردوباخت جناح‌های مختلف و تغییر توازن روندی عادی است، نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد عامل اقتصادی نقش مهمی در این تغییر توازن داشته است. از تیرماه، یعنی از زمان امضای توافق هسته‌ای، انتظارات عمومی برای بهبود شرایط اقتصادی به شکل قابل توجهی پررنگ شده است. حسن روحانی، رئیس جمهور میانه‌روی ایران، به‌خوبی از اهمیت انتظارات اقتصادی آگاه است. افزون بر این، موفقیت روحانی در انتخابات ۲۰۱۳ نیز مرهون توجه به همین موضوع بود. به همین دلیل روحانی حصول به توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها را به اولویت دولت خود تبدیل کرده بود. اقتصادی که حسن روحانی از احمدی‌نژاد به ارث برد، در اثر سال‌ها توزیع نامناسب درآمدهای کلان نفتی، رکود تورمی و تحریم‌های اقتصادی سنگین به‌شدت آسیب دیده بود. در سال ۲۰۱۳، یعنی زمانی که روحانی دولت را به دست گرفت، نرخ تورم به ۴۰ درصد رسیده و تولید ناخالص داخلی تنها ۶ درصد بود. مشکلات دولت روحانی با اعمال تحریم‌های مالی و قطع ارتباط بانک‌های ایرانی با سیستم بانکی بین‌المللی وخیم‌تر شد. بانک مرکزی ایران از سوی اتحادیه اروپا و آمریکا تحریم شد و دولت ایران که نمی‌توانست نفت خود را بفروشد با موانع جدی در رفع رکود و کنترل تورم مواجه شد. البته روحانی در کاهش تورم توانست عملکرد نسبتا خوبی داشته باشد. نرخ تورم هم اکنون زیر ۱۳ درصد است اما تحریک اقتصاد ایران و خروج آن از رکود تورمی، امری به‌مراتب دشوارتر است. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده نرخ تولید ناخالص داخلی ایران در سال جاری میلادی ثابت بماند و یا کاهش یابد و بدین ترتیب احتمال دارد اقتصاد ایران در رکودی به‌مراتب عمیق‌تر فرو برود.

■ افزایش رشد اقتصادی و اشتغال

با لغو تحریم‌ها، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است که رشد تولید ناخالص داخلی ایران به ۵ درصد در سال آینده میلادی برسد. همین نرخ رشد می‌تواند ایران را در جایگاه بهترین کشور به لحاظ عملکرد اقتصادی در خاورمیانه بنشاند. رسیدن به این سطح از رشد برای ایجاد اشتغال ضروری است. نرخ بیکاری در ایران دورقمی است و این نرخ در میان نسل جوان این کشور به ۲۵ درصد می‌رسد. اما چالش‌های مختلفی پیش روی است. اولین مشکل مربوط به کاهش قیمت نفت می‌شود. قیمت نفت از اوایل ۲۰۱۴ تاکنون نزدیک به ۷۰ درصد کاهش داشته است. همین اتفاق در سال ۱۹۹۹ و در زمان دولت اصلاحات نیز افتاد. آن زمان قیمت هر بشکه نفت خام به زیر ۱۰ دلار سقوط کرد. دو سال اول دولت اصلاحات با تحولات نامطلوب خارجی در بازار بین‌المللی نفت همراه بود. بخش مهم دیگری از چالش‌های روحانی به حوزه داخل و ساختار پیچیده و متداخل تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در ایران مربوط می‌شود. درواقع می‌توان گفت گزینه‌های مورد نظر روحانی برای بهبود اقتصاد ایران – نظیر گشودن درهای اقتصاد به روی تجارت و سرمایه خارجی و اعمال اصلاحات اقتصادی برای تقویت بخش خصوصی در ادامه رفع تحریم‌ها– با دیدگاه محافظه‌کاران تندرو در تعارض است. اصول‌گرایان با ایده اقتصاد آزاد و نقش فعال خارجی‌ها در اقتصاد ایران، مخالف هستند. به همین دلیل به نظر می‌رسد در آینده نیز یکی از دلایل اصلی اختلاف‌نظرهای دولت با جناح مقابل، مسائل اقتصادی باشد. از سوی دیگر پیروزی نیروهای حامی دولت در انتخابات می‌تواند فشارها را بر رئیس‌جمهور افزایش دهد زیرا اکنون افکار عمومی بی‌صبرانه در انتظار تحقق وعده‌های اقتصادی انتخاباتی دولت تدبیر و امید است.

منابع: اکونومیست، پروجکت سیندیکیت و بانک جهانی

زاویه دید

با لغو تحریم‌ها، صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است که رشد تولید ناخالص داخلی ایران به ۵ درصد در سال آینده میلادی برسد. همین نرخ رشد می‌تواند ایران را در جایگاه بهترین کشور به لحاظ عملکرد اقتصادی در خاورمیانه بنشاند. رسیدن به این سطح از رشد برای ایجاد اشتغال ضروری است. نرخ بیکاری در ایران دورقمی است و این نرخ در میان نسل جوان این کشور به ۲۵ درصد می‌رسد. اما چالش‌های مختلفی پیش روی است.

● دریچه ●
● نیویورک تایمز ●

لوکس‌فروش‌ها در راه ایران

ایران و ظرفیت بازارش که دهه‌ها تحت تاثیر تحریم‌ها از صنعت کالاهای لوکس بیرون مانده بود در ۱۲ ماه اخیر توجه غول‌های جهانی کالاهای لوکس را به خود جلب کرده است. پس از بیش از ۳۰ سال انزوا، ایران دوباره وارد اقتصاد جهانی شده است. ورودی که مورگان استنلی آن را بزرگ‌ترین اقتصاد جهان توصیف می‌کند که پس از فروپاشی دیوار برلین دوباره به اقتصاد جهانی گره می‌خورد.

ایران با جمعیت جوان ۸۰ میلیونی و قشر متوسط تحصیل‌کرده، که بسیاری از آن‌ها تمایل زیادی به استفاده از کالاهای لوکس نظیر تلفن‌های همراه گران‌قیمت دارند، هدف مطلوبی برای برندهای بزرگ غربی به شمار می‌رود. رناتو سمراری، مدیر اجرایی برند روبرتو کاوالی، نخستین برند لوکسی که در بهمن‌ماه وارد ایران شده و فروشگاهی دوطبقه در منطقه زعفرانیه تهران افتتاح کرده، می‌گوید: «ایران همواره کشور جذابی برای سرمایه‌گذاری بوده اما لغو تحریم‌ها روند افتتاح شعبه در داخل مرزهای ایران را شتاب بخشید.» او می‌افزاید: «قشر متوسط و ثروتمند ایران در سال‌های اخیر فروشگاه‌های استانبول و دبی را جایگزین فقدان برندهای معتبر در ایران کرده است و این نشان‌دهنده اهمیت توجه به سرمایه‌گذاری روی تقاضای جامعه مصرفی ایران است.» رئیس اجرایی روبرتو کاوالی با اشاره به اینکه شرکتش با شتاب زیادی برای سرمایه‌گذاری در ایران اقدام کرده است، می‌گوید: «ما به‌سرعت وارد بازار کالاهای مصرفی لوکس در ایران شدیم زیرا ایران دومین کشور ثروتمند منطقه پس از عربستان است و دیگر رقبای ما در راه ایران هستند.» از آنجایی که ایران بزرگ‌ترین بازار مصرف محصولات آرایشی به شمار می‌رود، این ظرفیت نیز از چشم برندهای لوکس جهانی پنهان نمانده است. سفورا و آل‌وی از جمله شرکت‌های زنجیره‌ای هستند که به‌زودی فروشگاه‌های خود را در ایران افتتاح می‌کنند. البته سرمایه‌گذاری در ایران چالش‌های خود را دارد. تبلیغ کالاهای لوکس، کمبود زیرساخت‌ها، آموزش پرسنل و نبود ساختمان‌هایی با کیفیت مناسب برای فروش کالاهای لوکس از جمله موانع به شمار می‌روند. در ایران تنها معدودی مرکز خرید لوکس وجود دارد و البته طرح‌هایی برای توسعه مراکز خرید لوکس در دو یا سه سال آینده در حال بررسی است. این در شرایطی است که با تمامی تبلیغات باز هم صنعت توریسم ایران در جذب تعداد قابل توجهی از گردشگران خارجی ناتوان است. توریست‌ها از جمله خریداران محصولات لوکس در کشورهای دیگر به شمار می‌روند. شرکت‌های بزرگ فعال در این زمینه در محاسبه‌های خود برای سرمایه‌گذاری در یک کشور عامل تعداد توریست‌هایی که از آن کشور بازدید می‌کنند را نیز در نظر می‌گیرند. یکی از کارشناسان صنعت کالاهای لوکس در اروپا می‌گوید: «انتظار می‌رود در آینده نزدیک شرکت‌های ایتالیایی لوکس که کالاهای خود را با قیمتی قابل‌پرداخت برای قشر متوسط جامعه ارائه می‌کنند، وارد ایران شوند. شرکت‌هایی مانند زگنا و بربونی که در تولید پوشاک مردانه فعال هستند، از جمله این شرکت‌ها به شمار می‌روند. این شرکت‌ها شرایط را برآورد می‌کنند و در صورت مثبت بودن نتیجه، برندهای بزرگ‌تر و گران‌تر وارد ایران می‌شوند. به‌بیان دیگر شرکت‌های بزرگ‌تر و مشهورتر در مورد یافتن شرکای محلی محتاط‌تر و سختگیرترند و به همین دلیل به زمان بیشتری برای بررسی شرایط و تصمیم‌گیری نیاز دارند.» هرچند لغو تحریم‌ها روند ورود کالاهای لوکس غربی به ایران را شتاب می‌بخشد، در دوران تحریم‌ها نیز برندهای غربی از طریق واسطه‌ها و کانال‌های غیررسمی راه خود را به ایران باز کرده بودند. همین راه‌های غیررسمی از جمله دلایل افزایش قیمت کالاهای لوکس در ایران بود.

* مطالب انتخاب شده از منابع خارجی الزاما بیان کننده دیدگاه‌های «آتیه‌نو» نیست